

قائد اعظم محمد علی جناح

قائد اعظم محمد علی جناح در روز ۲۵ دسامبر ۱۸۷۶ میلادی در کراچی متولد شد. نیاکان او اهل گجرات (کاتیاوار) بودند. وی تحصیلات مقدماتی خود را در کراچی و بمبئی به پایان رسانید. پدرش تاجری ممتاز بود. محمد علی جناح در شانزده سالگی برای تحصیلات عالی در رشته حقوق به لندن رفت و پس از چهار سال با موفقیت به وطن خود برگشت.

اول در کراچی و پس از آن در بمبئی و کالت دادگستری را اختیار نمود و در مدت مختصری به عنوان وکیل ممتاز و درجه یک شناخته شد.

محمد علی جناح وقتی که در انگلستان اقامت داشت به سیاست علاقه مند شده بود. چنانکه در اوایل در حزب کنگره ملی هند شرکت نمود ولی موقعیکه در سال ۱۹۰۶ م حزب مسلم لیگ تشکیل یافت، محمد علی جناح در ۱۹۱۳ م عضو آن گردید. وی برای اتحاد مسلمانان و هندوان بسیار کوشید و سعی نمود تا اختلافات میان این دو حزب بزرگ هند بر طرف سازد ولی موفق نشد.

بالاخره در سال ۱۹۱۸ م محمد علی جناح پی بُرد که حزب کنگره ملی هند فقط برای حفظ منافع هندوان کار می کند و با سیاست های منفی خود مسلمانان را ضرر می رساند، بنابراین از عضویت آن استعفاء کرد. پس ازین بیشتر کوششهای محمد علی جناح براین اساس بود که تمام مسلمانان هند را تحت پرچم واحد حزب مسلم لیگ جمع کند.

دولت انگلستان در سال ۱۹۳۵ م اعلام کرد که او اهل هند را آزادی خواهد داد. درین زمینه اولین بار در هندوستان انتخابات عمومی منعقد گردید. درین انتخابات حزب مسلم لیگ در نواحی پنجاب، سند و بنگال موفقیت شایانی حاصل نمود عاقبت

انگلیسی ها و هندوها این حقیقت را قبول کردند که مسلمانان واقعاً یک ملت جداگانه ای هستند. بدین طریق "نظریهٔ دو ملت" در شبه قاره پاکستان و هند به اثبات رسید.

مسلمانان سراسر هند تحت رهبری قائداعظم محمد علی جناح "اتحاد، تنظیم، یقین محکم" را شعار خود ساختند و از دولت انگلستان خواستند که آنها باید یک کشور جداگانه ای داشته باشند تا در آن طبق قوانین دین و تمدن اسلامی بتوانند زندگی کنند.

در نتیجه در تاریخ ۲۳ مارس ۱۹۴۰م در لاهور جلسه عظیم نشانی تشکیل یافت که در آن نمایندگان مسلمانان از تمام نقاط هندوستان گرد آمدند و بدین منظور قطعنامه ای به تصویب رساندند که آن را قطعنامه لاهور یا قطعنامه پاکستان می گویند.

پس از هفت سال با کوشش های خستگی ناپذیر قائداعظم محمد علی جناح و سایر مسلمین هندوستان در روز ۱۴ اوت ۱۹۴۷م پاکستان بر نقشهٔ جهان ظهور کرد و قائداعظم اولین فرمان روای این کشور گردید.

محمد علی جناح شخصی بود زحمتکش و جدی و مردی بود با اصول و با اراده محکم، وظائف خود را با مسئولیت تمام انجام می داد و همیشه به مسلمانان می گفت: "متحد باشید و هیچوقت در صف های خود تفرقه نیندازید".

قائداعظم محمد علی جناح در تاریخ ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۸م رحلت فرمود.

(معین نظامی)

فرہنگ

تاجری ممتاز : ایک ممتاز تاجر	تحصیلات مقدماتی : ابتدائی تعلیم
تحصیلات عالی : اعلیٰ تعلیم	بہ پایان رسانیدن : پایہ تکمیل کو پہنچانا
در مدت مختصری : تھوڑی سی مدت میں	داد گستری : عدلیہ
شناختہ شدن : تسلیم کیا جانا	وکیل درجہ یک : صف اول کے وکیل
علاقہ مند شدن : دلچسپی لینا	اقامت داشتن : قیام کرنا
تشکیل یافتن : تشکیل پانا	حزب کنگرہ ملی ہند : انڈین نیشنل کانگریس
سعی نمودن : کوشش کرنا	عضو گردیدن : رکن بننا
موفق شدن : کامیاب ہونا	برطرف ساختن : ہٹانا، ختم کرنا
پی بُردن : سمجھ جانا	بالآخرہ : آخر کار
سیاست های منفی : منفی پالیسیوں	حفظ منافع : مفادات کی حفاظت
استعفاء کردن : مستعفی ہونا	عضویت : رکنیت
اساس : بنیاد	تلاش : کوشش
اعلام کردن : اعلان کرنا	تحت پرچم واحد : ایک جھنڈے تلے
انتخابات عمومی : عام انتخابات	درین زمینہ : اس سلسلہ میں
موفقیت شایانی : شاندار کامیابی	نواحی : علاقے
بہ اثبات رسیدن : ثابت ہونا	بدین طریق : اس طریقے سے
شعار ساختن : شعار بنانا	سراسر : تمام کے تمام
نقاط : علاقے، مناطق	طبق : مطابق
بدین منظور : اس مقصد کے لیے	گرد آمدند : اکٹھے ہونا

قعدنامہ : قرارداد	بہ تصویب رساندن : منظور کرانا
خستگی ناپذیر : انتھک	سایر : باقی تمام
ظہور کردن : ظاہر ہونا	زحمتکش : محنتی
جذی : سنجیدہ، متین	وظایف : وظیفہ کی جمع، فرائض
با مسئولیت تمام : پوری ذمہ داری کے ساتھ	ہیچوقت : کبھی
تفرقہ انداختن : انتشار و تفرقہ پیدا کرنا	نیاکان : جمع نیاک یا نیا، بزرگان، آباؤ اجداد

تمرین

۱- فارسی میں جواب دیجیے۔

- ۱- قائد اعظم محمد علی جناح کی متولد شد ؟
  - ۲- او تحصیلات مقدماتی و عالی خود را کجا بہ پایان رسانید ؟
  - ۳- محمد علی جناح کی در حزب مسلم لیگ شرکت کرد ؟
  - ۴- پس از تاسیس پاکستان چه کسی اولین فرمانروای پاکستان شد ؟
  - ۵- محمد علی جناح بہ مسلمانان چه شعار داد ؟
  - ۶- نظر بہ دو ملت چه بود ؟
  - ۷- قعدنامہ لاہور یا قعدنامہ پاکستان کی و کجا بہ تصویب رسید ؟
- ۲- مندرجہ ذیل محاورات کو یاد کیجیے۔

متولد شدن ، بہ پایان رسانیدن ، علاقہ مند شدن ، شناختہ شدن ، برطرف ساختن ، استغفاء کردن ، اعلام کردن ، اثبات رسیدن ، زندگی کردن ، گرد آمدن